

hadden deelgenomen en zijn moeder getuige van was geweest, bleek in ons beider jeugd doorgewerkt te hebben en wel zódanig dat er sprake is van secundaire traumatiek. Ik wilde méér weten...

Het leren tasje lonkte...

Ik begreep dat het tijd was om (eindelijk) de brieven van mijn vader uit het leren tasje te halen en te gaan LEZEN. Wellicht dat ik door te lezen meer te weten zou komen over wat er met mijn eigen vader gebeurd was, zo lang geleden toen hij nog jong was. Dienen zó ver van huis, moet toch zijn sporen na hebben gelaten. Tegelijkertijd is Nederlands-Indië en de rol van Nederland, ook meer en meer in het nieuws. Momenteel worden er zelfs overal monumenten opgericht voor de Molukse en Indische Nederlanders opdat de koloniale oorlog in Indonesië niet vergeten wordt! De brieven bleken een schat aan informatie te bevatten waardoor ik ter aanvulling een literatuurstudie startte ten einde echt te begrijpen wat daar in Nederlands-Indië gebeurd was.

Na het lezen van de brieven, begreep ik dat mijn vader als dienstplichtige marinier, de tweede politionele actie in Indonesië meegemaakt heeft, wat uiteindelijk zijn cynische levenshouding moet hebben bepaald. Zijn vertelde verhalen over 'klapperbomen, heerlijk zwemmen en knappe baboes de boom injagen' kregen plotseling een hele andere betekenis.

Dit boek is vanuit *twee perspectieven* geschreven: vanuit Herman, de Nederlandse marinier (mijn vader) enerzijds en vanuit Willem, een KNIL-er (Koninklijk Nederlands Indisch Leger) anderzijds. Dit omdat ik mezelf altijd heb afgevraagd wat de impact is wanneer je als KNIL-er

op de een of andere wijze toch je eigen volk ‘verraadt’ ten faveure van de overheerser.

Dat de werkelijkheid veel weerbarstiger is, moge duidelijk zijn na het lezen van dit boekje.

Diënne Kamphuis

Aerd-Helmond, september 2025

Marslied

Satoe, doewa, tigat, ampat!
Daar ging den soldaat op 't junglepad.
Op weg naar de Kampong.
Terwijl hij een liedje zong
van de grote Boeroeboedoer,
groot, sterk en stoer...
Naar het huis met de baboe
en het bed met de klamboe.
Daar liep hij langs de sawa
van het mooie Soerabaja.
Door het bos en de allang – allang
verlangend naar de inhoud van de watjang.
Adoe soldaat, snel het papier geopend
en onderzoek het weer, nu met je ogen lopend...